

La rosa i el seu nom

La rosa i el seu nom

QUIM CURBET

L'any 1932, els obrers que construïen la carretera de Pujarnol van topar amb les restes d'una vila romana de dilatada ocupació. Durant més de 700 anys hi van viure i treballar generacions i generacions de persones com nosaltres. La recerca arqueològica sistemàtica d'aquell indret ens ha permès estudiar amb detall la vida al món rural en època romana, però no sabrem mai res més concret d'aquells antics pagesos, perquè no n'ha sobreviscut cap record, cap inscripció. Només un mot, transmès d'orella a orella, el modest topònim que anomena ara encara aquella zona: Vilauba.

El fet d'escriure habitualment en un diari em desvetlla una espècie de vocació de cronista. De sobte sents la necessitat de començar a deixar per escrit els fets més rellevants del temps que ens ha tocat viure, com si cap altre fos capaç de fer-ho. La mort -per exemple- d'Umberto Eco és una fita que, penso, vull deixar plantada en aquest relat vital, hemerotecal, que conformen els meus escrits. Ningú com Eco ens ha ensenyat a explicar-nos el món i a interpretar els signes de la nostra època i, per tant, cal aquest mínim homenatge.

Ara hem de deixar constància de la seva absència, una mancança relativa, perquè sempre ens quedaran els seus llibres, els que va escriure i els que va llegir, perquè Eco era també una biblioteca. Al llarg de la seva vida va acumular una enorme col·lecció de més de cinquanta mil volums a imatge i semblança de la que servia d'escenari a la novel·la que el faria famós: El nom de la Rosa.

S'ha donat moltes voltes al significat d'aquest títol, que no era l'original, de la mateixa manera que el 1984 d'Orwell tampoc ho era. Els editors, ja se sap, sempre han de ficar cullerada i no els va agradar «El darrer home d'Europa» que proposava l'escriptor anglès, ni l'«Adso de Melk» que oferia l'autor piemontès. Va quedar l'encapçalament que coneixem, potser a causa d'una frase llatina que se cita a l'obra: «Stat rosa pristina nomine, nomina nuda tenemus». O sigui, igual que ens passa amb Vilauba, que finalment «de la rosa només ens queda el seu nom».